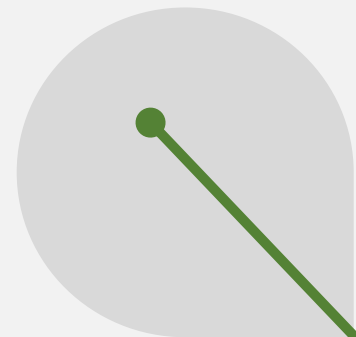

Comunicació i participació ambiental

Fonaments

*De l'estratègia
a l'acció aplicada
a la biodiversitat
urbana*

Octubre, 2017

SUMARI

Rebuda 'definitòria'.

(9:30-11:00) COMUNICACIÓ

- De la piràmide al cercle.
- Comunicar en verd i altres colors.
- Eines de comunicació.
- **Like/Disagree?**

(11:00-11:30) PAUSA

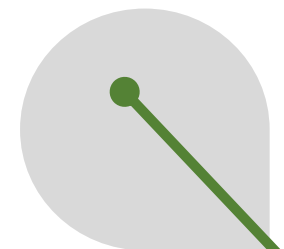
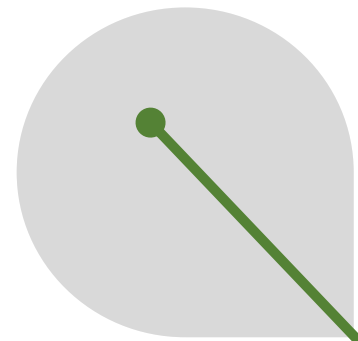
(11:30-14:00) PARTICIPACIÓ

- Marc conceptual.
- De la participació a la coproducció.
- Implicació ciutadana i verd urbà.
- **Canvas del verd.**

Comiat 'definitori'.

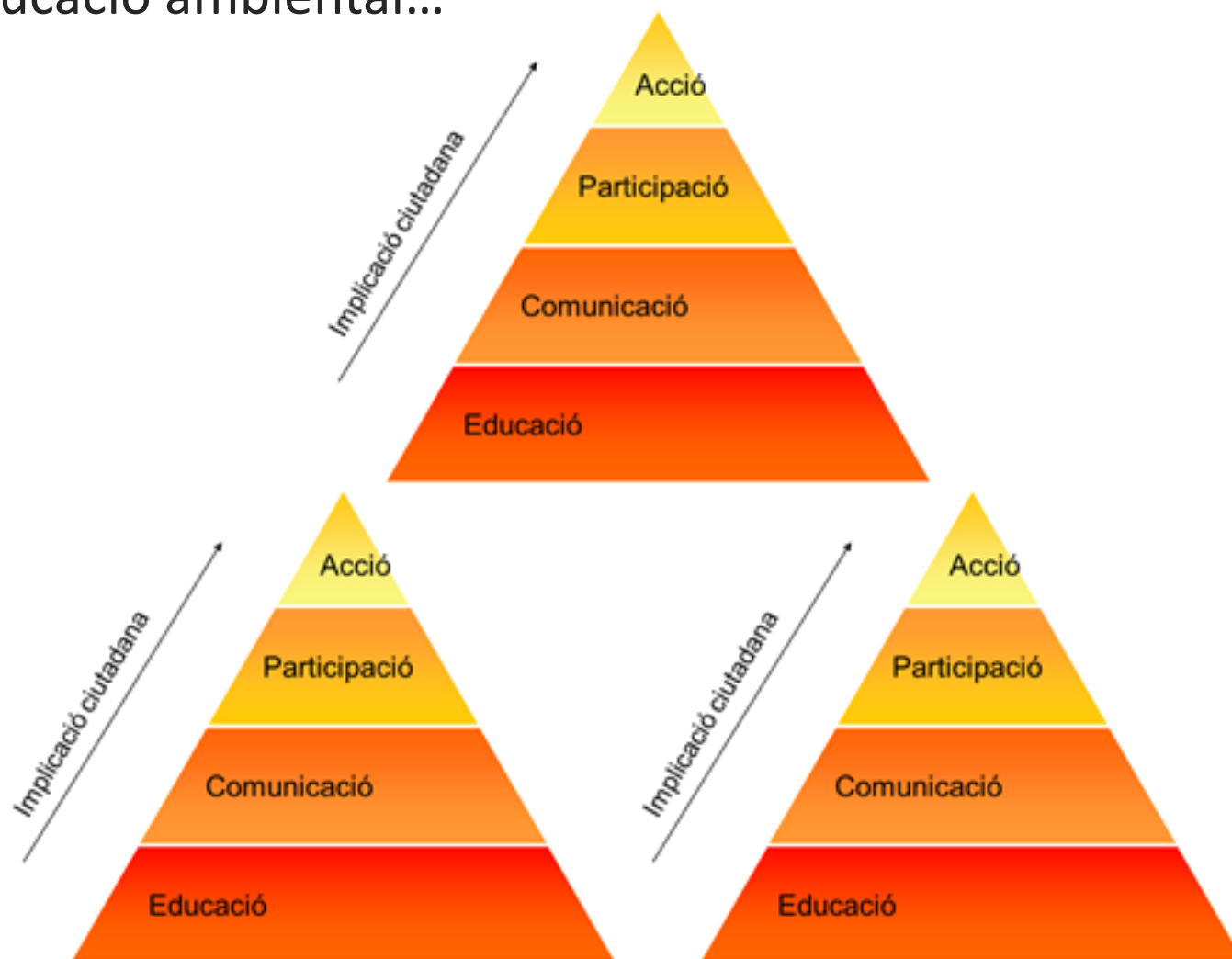

COMUNICACIÓ AMBIENTAL
De la piràmide al cercle

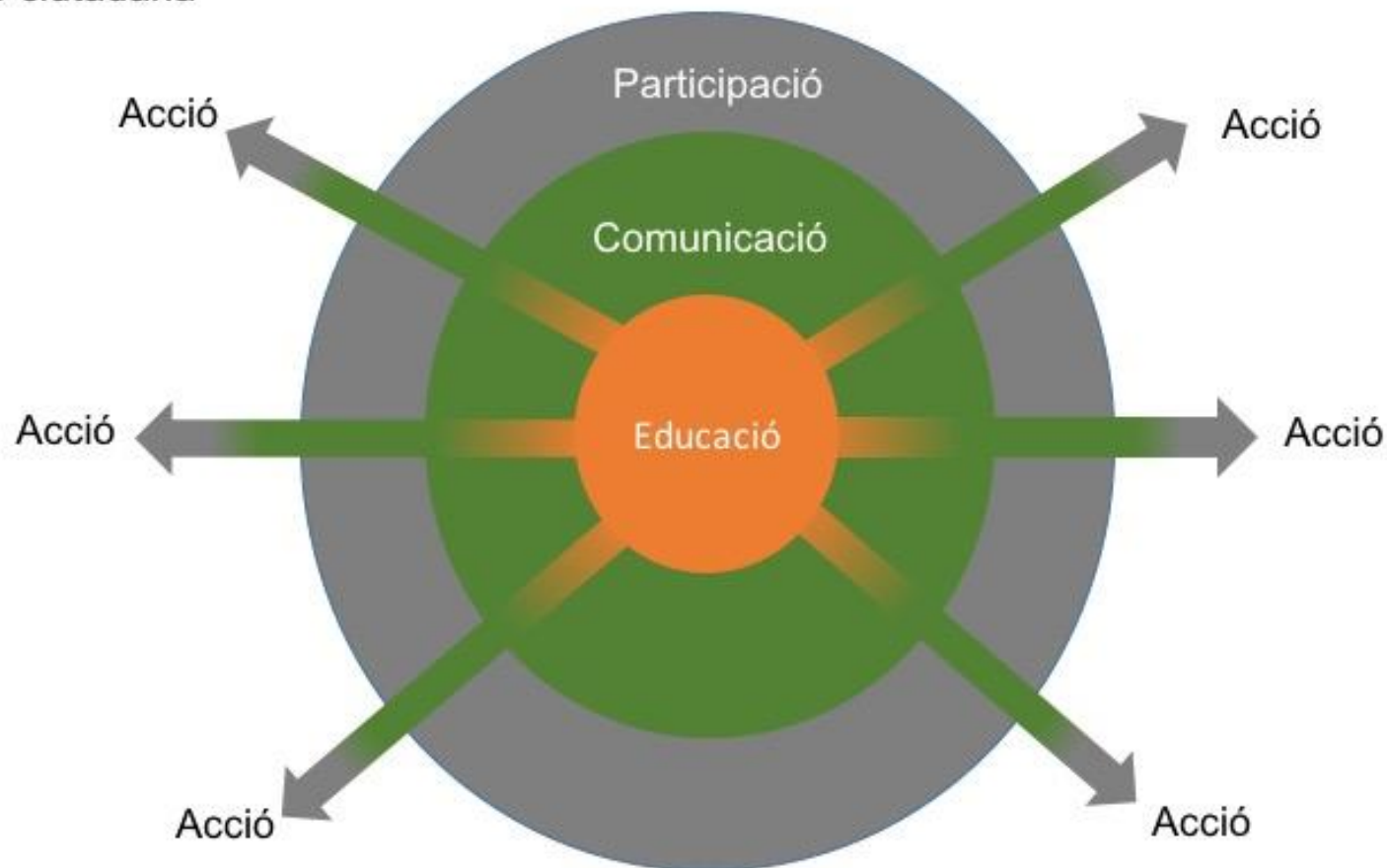
De la piràmide al cercle

La base és l'educació ambiental...

De la piràmide al cercle

... però l'acció ha d'arribar a més gent. Empoderament

De la piràmide al cercle

Empoderament escàs

De la piràmide al cercle

Tothom opina, tothom comparteix,
qui es comunica?

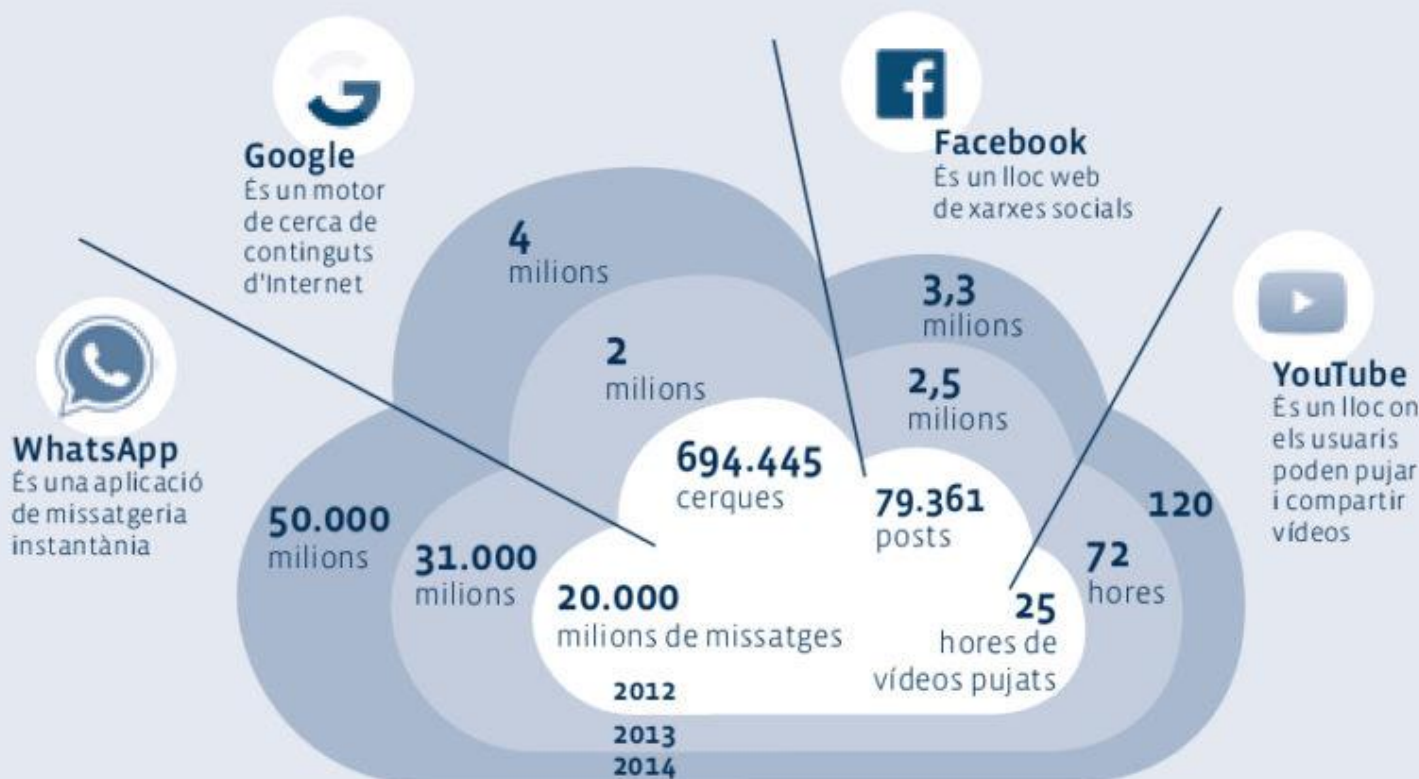

De la piràmide al cercle

I comunicar des del núvol també impacta

Què passa en 60 segons a Internet?

A Youtube, WhatsApp, Google i Facebook, entre 2012 i 2014

Font: tiempoargentino.com.

De la piràmide al cercle

I comunicar des del núvol també impacta

De la piràmide al cercle

Canvis de paradigma

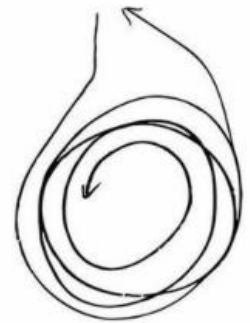
LINEAR ECONOMY

RECYCLING ECONOMY

CIRCULAR ECONOMY

De la piràmide al cercle

Front l'individualisme, el bé comú

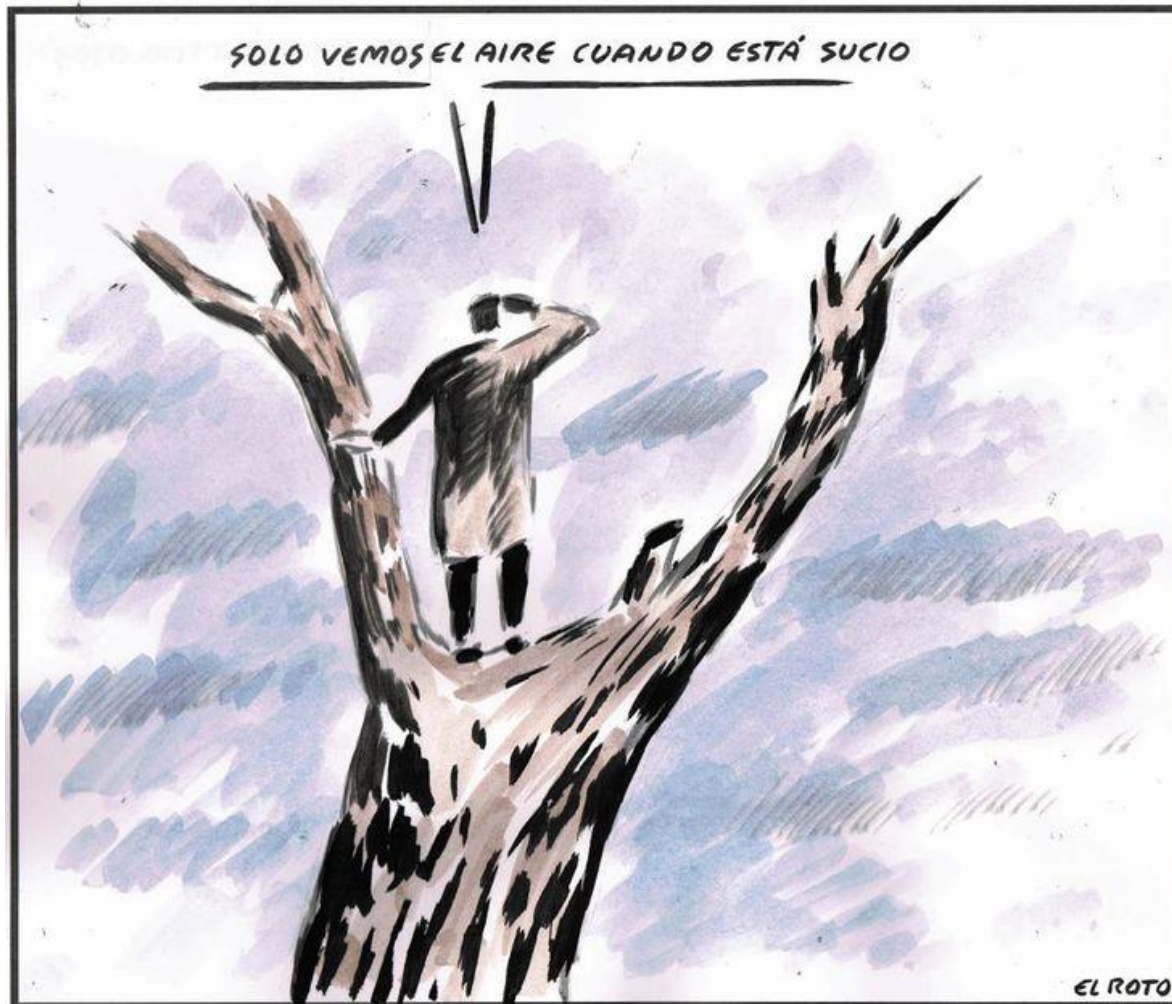
De la piràmide al cercle

La crisi econòmica i social fa entendre la crisi ambiental

De la piràmide al cercle

La crisi econòmica i social fa entendre la crisi ambiental

De la piràmide al cercle

La crisi econòmica i social fa entendre la crisi ambiental

elroto.elpais@gmail.com

EL ROTO

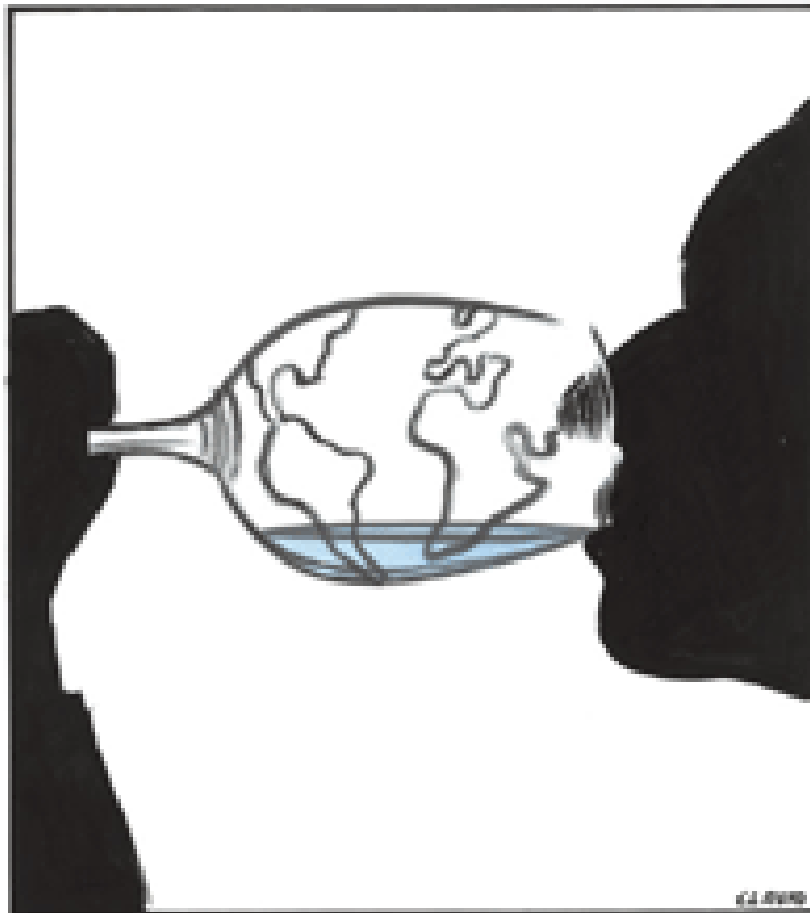
De la piràmide al cercle

La crisi econòmica i social fa entendre la crisi ambiental

De la piràmide al cercle

La crisi econòmica i social fa entendre la crisi ambiental

De la piràmide al cercle

La crisi econòmica i social fa entendre la crisi ambiental

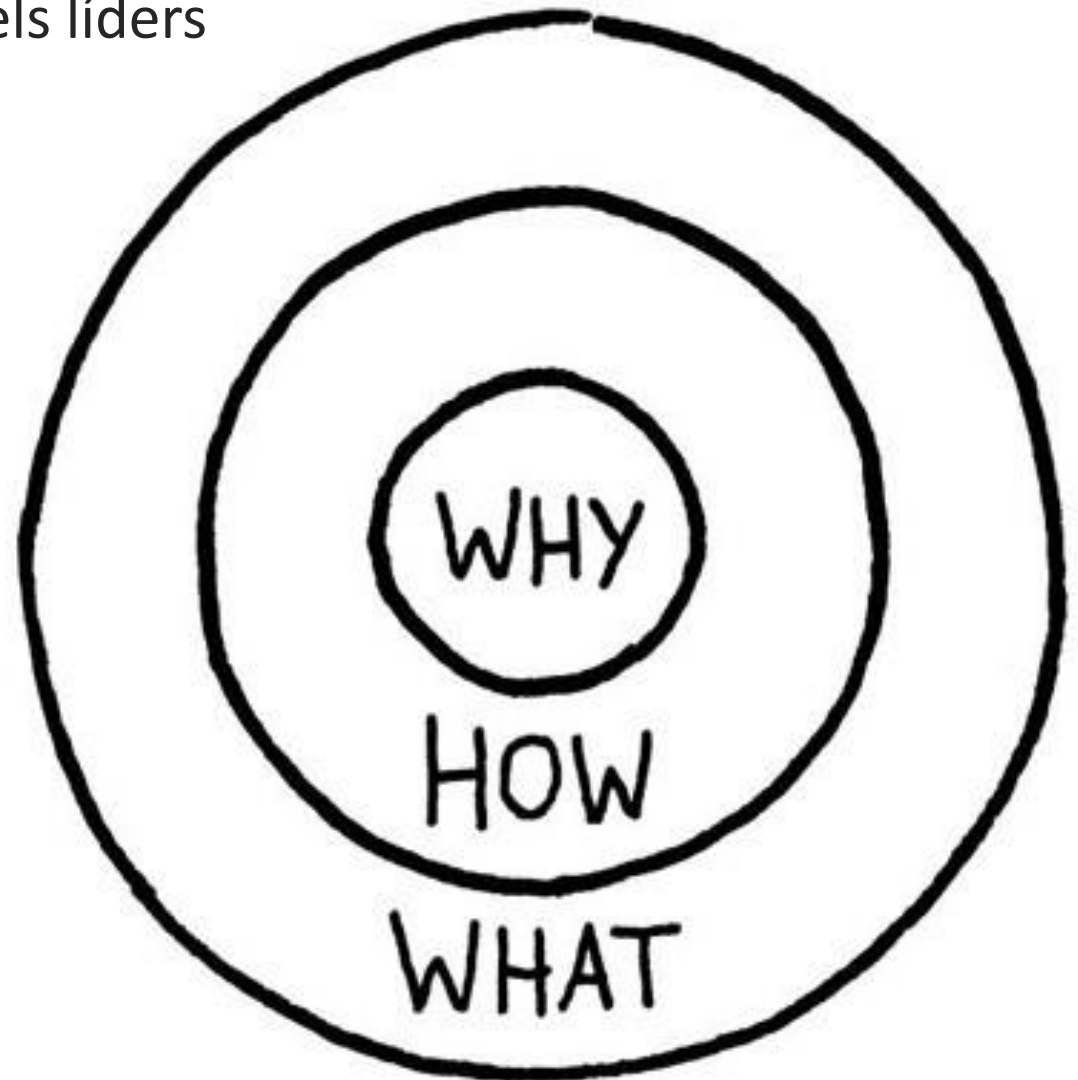
De la piràmide al cercle

Manca de lideratges

De la piràmide al cercle

Del què al perquè: el relat dels líders

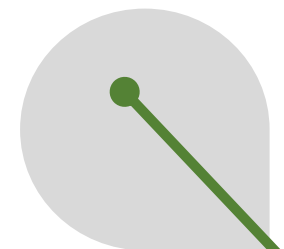
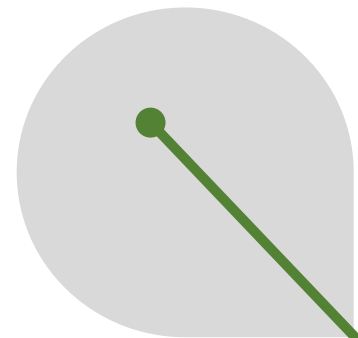
De la piràmide al cercle

Del què al perquè: el relat dels líders

COMUNICACIÓ AMBIENTAL
Comunicar en verd i altres colors

Comunicar en verd i altres colors

Beneficis del verd

Comunicar en verd i altres colors

Beneficis del verd

EL ÁRBOL URBANO

BENEFICIOS ELEMENTALES DE PLANTAR UN ÁRBOL EN LA CIUDAD

PROTEGE A LOS PEATONES EN LAS VÍAS •
MEJORA LA SALUD •
REDUCE EL CRIMEN •
PROLONGA DURACIÓN DEL PAVIMENTO •

EMBELLECE LAS CALLES •
AUMENTA ACTIVIDAD ECONÓMICA
ES INDICADOR DE RIQUEZA •
AUMENTA EL VALOR DE LAS PROPIEDADES •

HACE LA VIDA MAS AGRADABLE •
ATRAPA PARTÍCULAS CONTAMINANTES •
PROTEGE DEL SOL Y LA LLUVIA •
CONTROLA LA TEMPERATURA •

AMBIENTES INT. Y EXT. MAS FRESCOS •
REDUCE LA CONTAMINACIÓN AUDITIVA •
ABSORBE AGUA DE ESCORRENTÍA •
PROMUEVE LA BIODIVERSIDAD •

SABÍAS QUE...

SE REQUIEREN 22 ARBOLES PARA
SUPLIR LA DEMANDA DE OXIGENO
DE 1 PERSONA AL DÍA?

SABÍAS QUE...

LA RECUPERACIÓN DE VALOR DEL
PAISAJISMO ES DE 100 A 200%
A LA HORA DE LA VENTA Y EL VALOR DE
LA PROPIEDAD PUDE AUMENTAR
EN UN 20%?

SABÍAS QUE...

1 ÁRBOL DIARIAMENTE ABSORBE
LA CONTAMINACIÓN GENERADA POR
100 CARROS?

regulación climática

disminución del efecto
"isla de calor"

infiltración

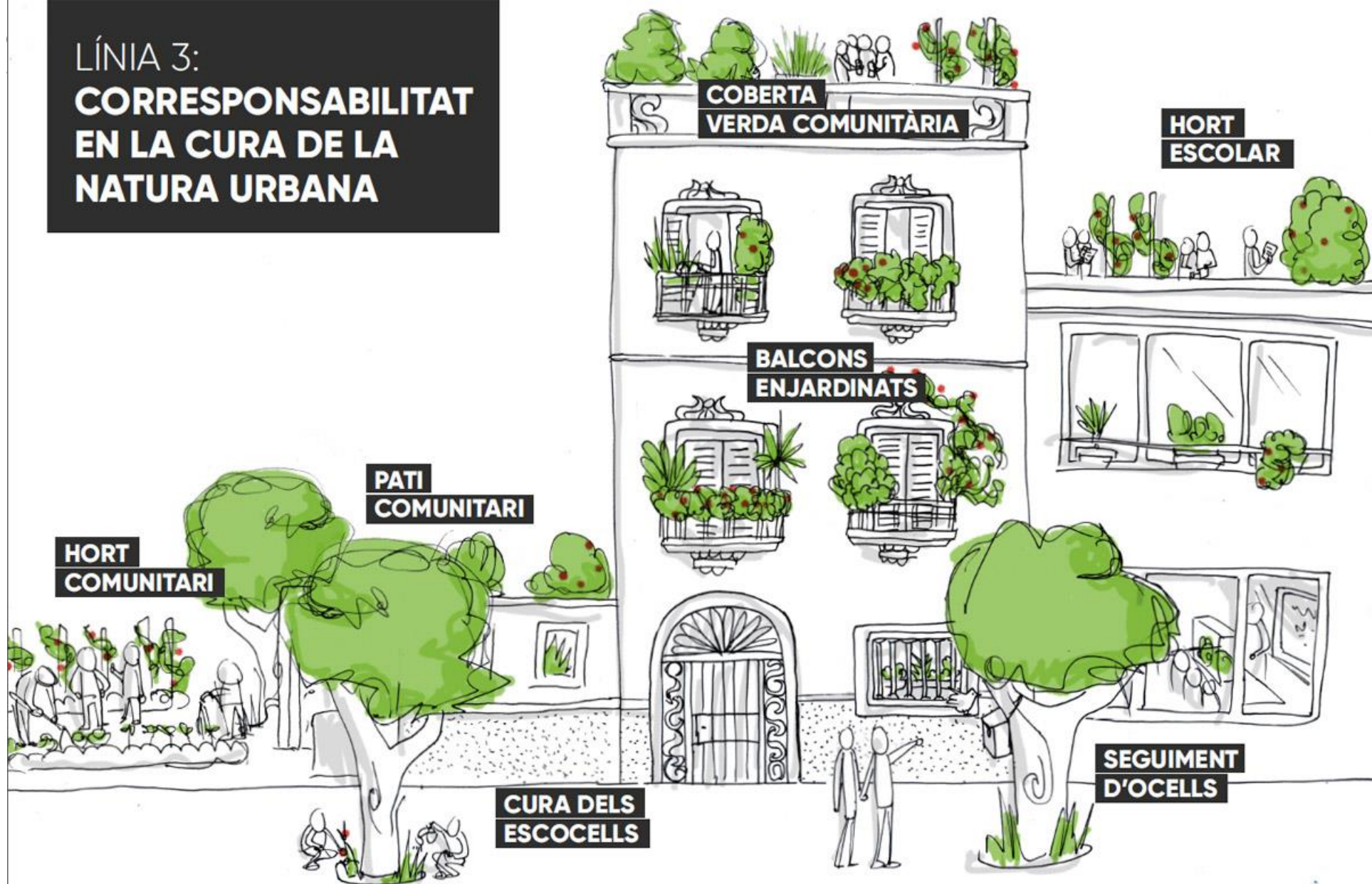
Calle Verde: Bordillos modificados, cunetas
verdes, árboles, ...

control de la erosión
y la sedimentación

Siskiyou Street
Portland, Oregon

LÍNIA 3: CORRESPONSABILITAT EN LA CURA DE LA NATURA URBANA

Noves parcel·les d'horts cedides a entitats. | Creació d'hoteles d'insectes per part de les escoles. | Manteniment compartit dels escoells. | Nous horts de gestió comunitaria. | Concurs de cobertes verdes. | Tallers de bioblitz. | Obertura de jardins privats a la ciutadania. | Foment del voluntariat en la conservació i manteniment de parcs. | Naturalització de basses escolars

Comunicar en verd i altres colors

No estem sols

Comunicar en verd i altres colors

No estem sols

Comunicar en verd i altres colors

No estem sols

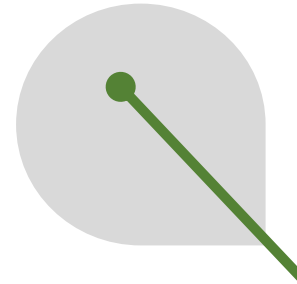
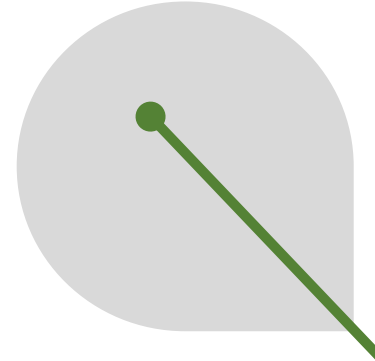
Comunicar en verd i altres colors

L'espai públic, de qui és?

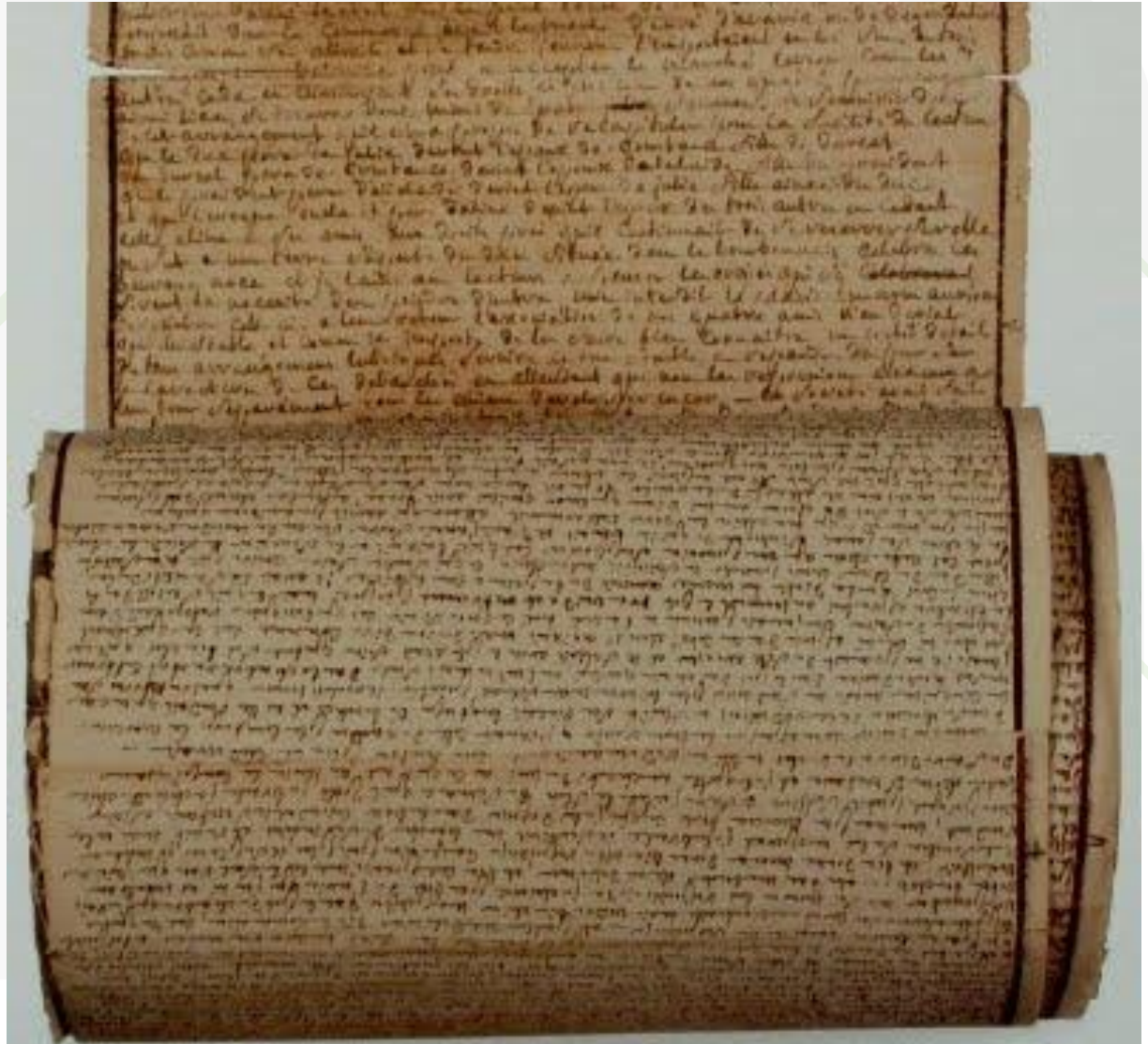
COMUNICACIÓ AMBIENTAL
Eines de comunicació

Eines de comunicació

Lectura vertical (scroll)

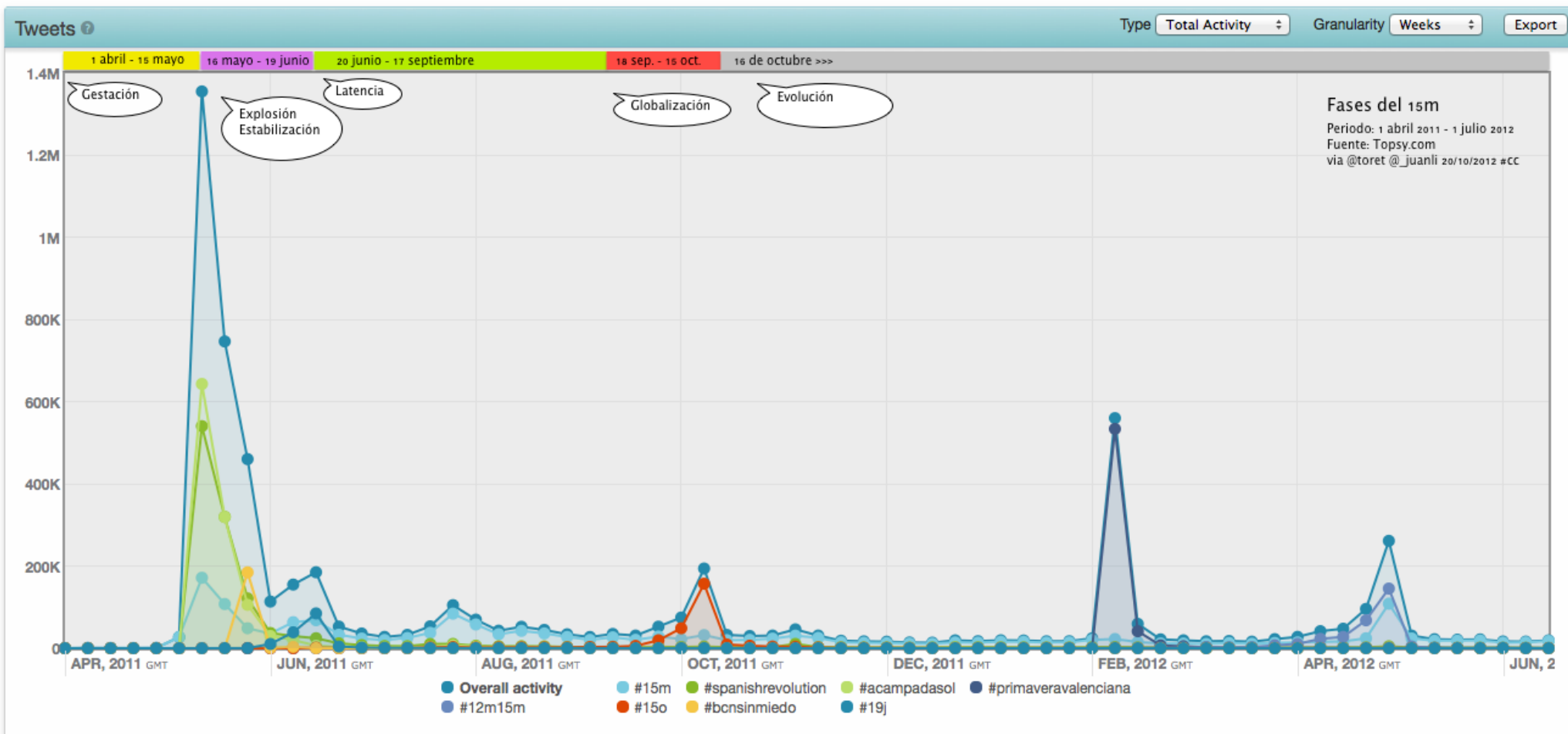
Eines de comunicació

Activisme digital versus activisme real

Eines de comunicació

Activisme digital versus activisme real

Eines de comunicació

Cal posar límits

Eines de comunicació

Cal posar límits

Eines de comunicació

Cal posar límits

Eines de comunicació

Xarxes socials > Twitter

- Twitter és el més semblant a una fira.
- Els perfils de la gent serien els *stands*.
- Les sales de conferències serien els hashtags, amb la peculiaritat que tothom n'és ponent.
- Twitter serveix per llençar missatges i per rebre informació d'allò que ens interessa.
- Ajuda a crear vincles emocionals amb el nostre públic.
- Ajuda a conèixer què passa al nostre sector.
- Ens posiciona com a experts

#tallerDiputacióComunicacióParticipacióAmbiental

Eines de comunicació

Xarxes socials > Twitter

- Definir bé el teu perfil, però breument.
- Tunnejar fons del compte.
- Seguir a aquells que vols que et segueixin.
- Crear llistes temàtiques per poder triar en cada cas sobre què et vols informar.
- Utilitzar imatges i vídeos per fer més atractiu el tweet i permet etiquetar.
- Primer text + links escurçats + hashtags.
- Citar altres usuaris per iniciar diàleg.
- Hashtags comprensibles, no massa llargs.
- Twittejar en els moments més adequats.
Eines com tweriod.com et pot ajudar a triar.
- No cal permís per seguir algú o perquè et segueixin.

@diba #ComParticiparMA

Eines de comunicació

Xarxes socials > Twitter

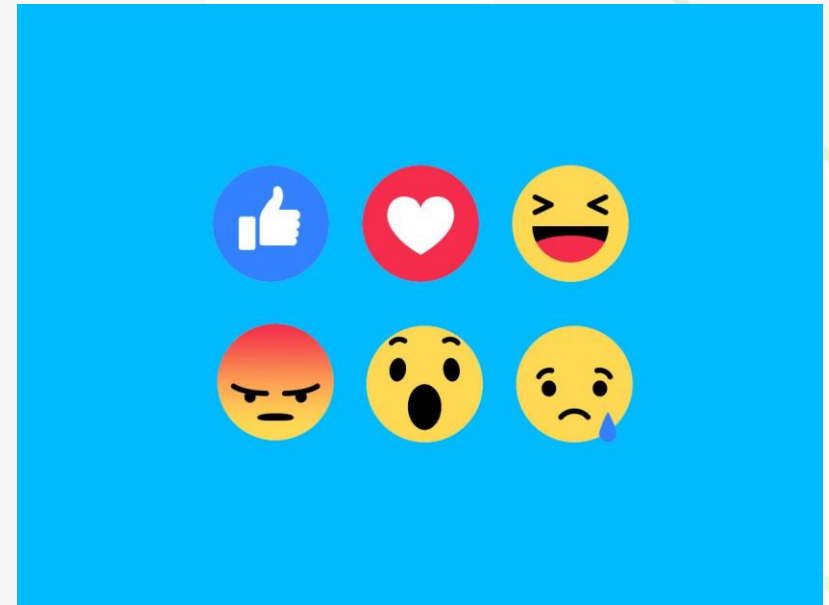

Eines de comunicació

Xarxes socials > Facebook

- Facebook és com una cerveseria.
- El to és distès i desenfadat.
- Diferència entre LikePage i perfils. Els primers són per iniciatives o moviments. I els segons, són purament personals.
- Quants més 'likes', comentaris i 'shares' millor posicionament.
- Afegir imatges al Timeline.
- Seguiment de les estadístiques ('Facebook Insights')
- Cal acceptar un nou seguidor.

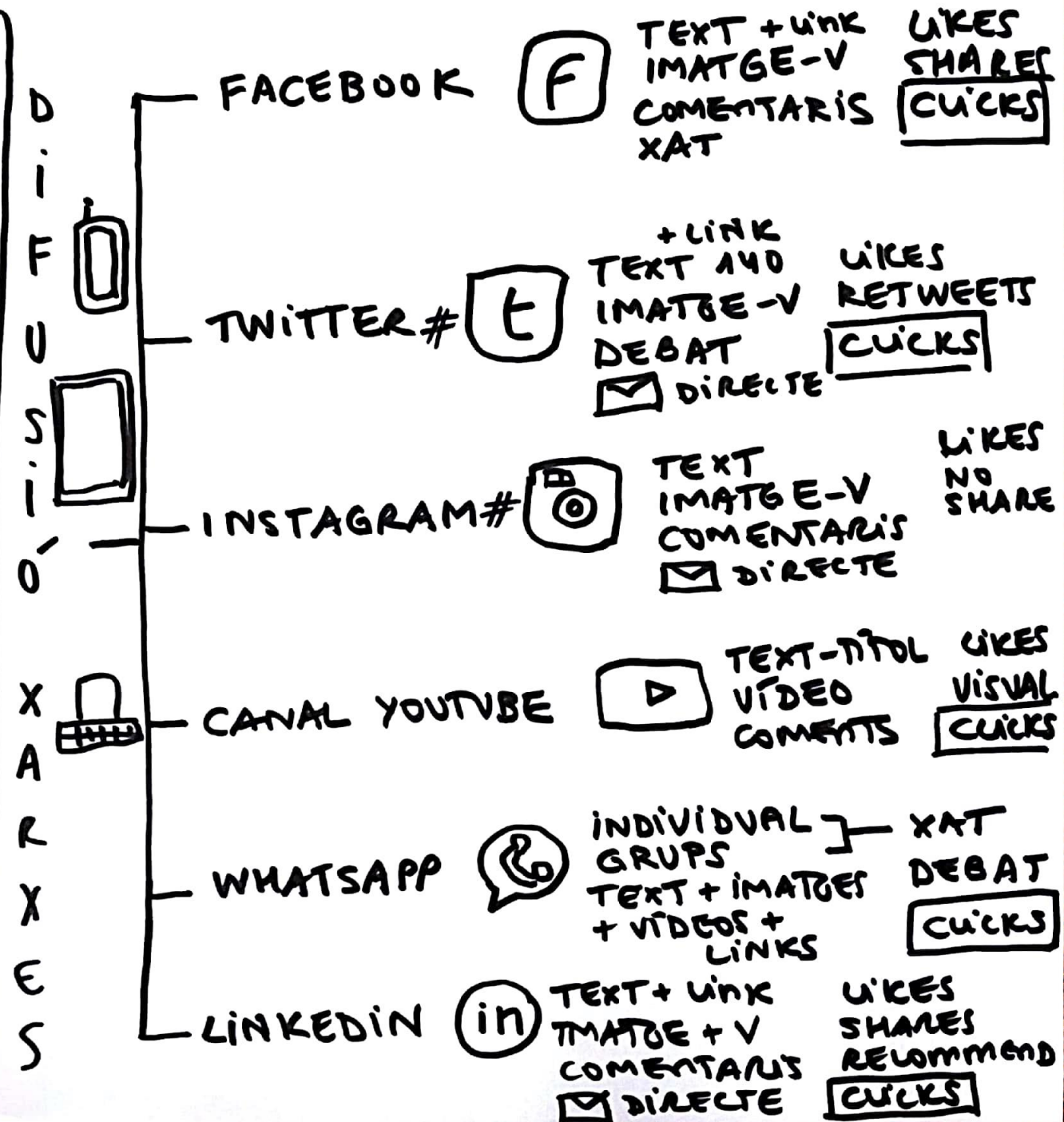
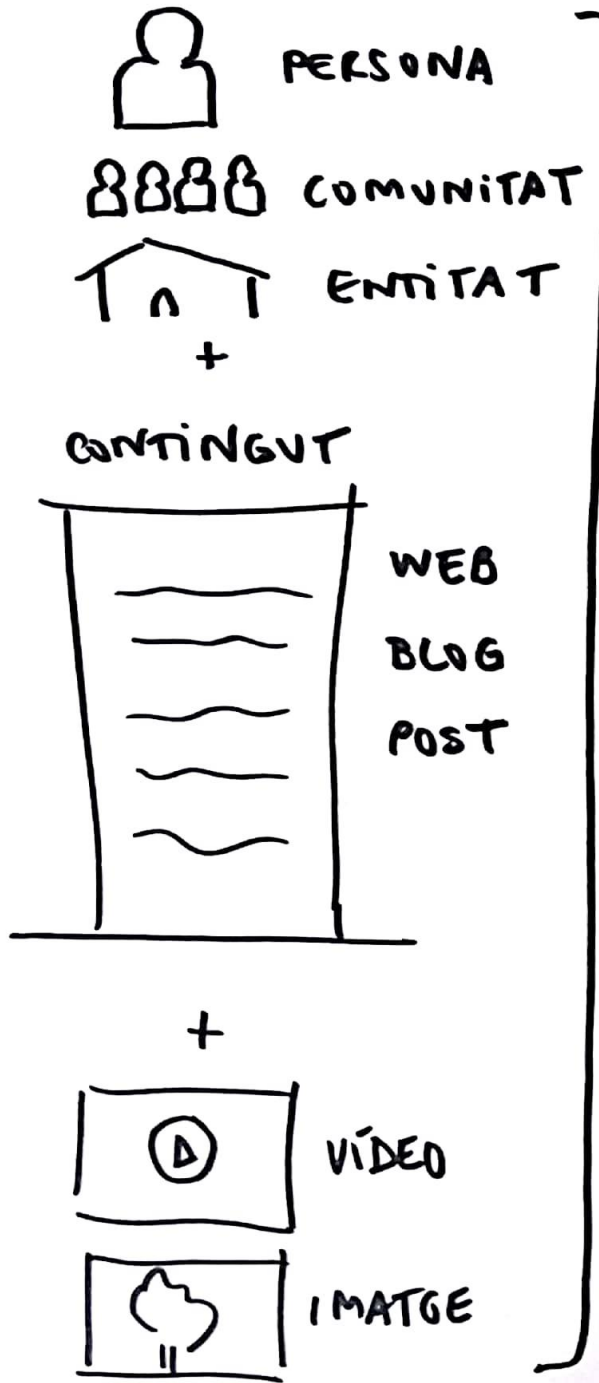

Eines de comunicació

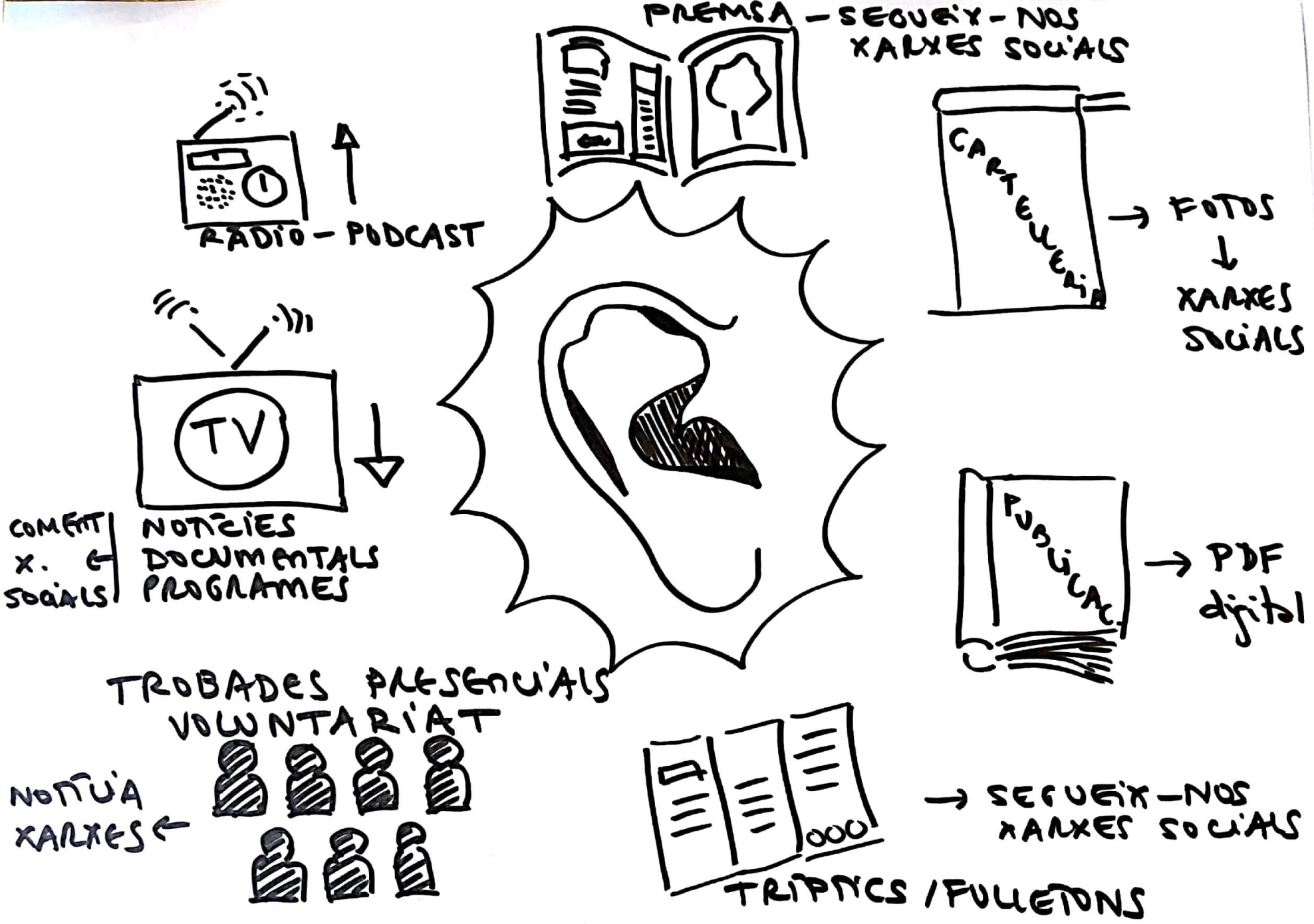
Xarxes socials > Instagram

- Instagram és una xarxa visual molt popular.
- Centrada en la qualitat de les imatges (abans els filtres eren el més important, ara ho són les bones fotos que no necessiten filtre).
- No es poden afegir links (però la gent ho fa en el perfil).
- Text breu + hashtags en els comentaris.
- Etiquetar altres usuaris.
- No es pot compartir massivament, només enviar personalment.
- Permet missatges personals: xat.
- Els # són més informals però permeten que et trobin.
- Perfil privat o públic. Has de donar permís.
- Vídeos i efectes diversos.

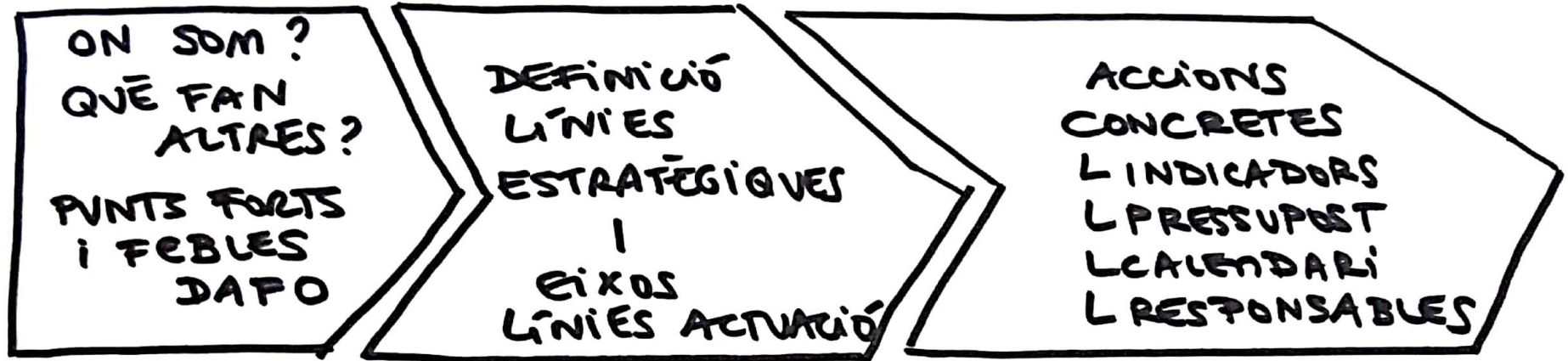

Eines de comunicació

Estratègia

DIAGNOSI

ESTRATÈGIA

COMPROMÍS

|
PÚBLIC
ACTUAL

|
PÚBLIC
POTENCIAL

|
PÚBLIC
OBJECTIU

MISSATGE
ARA

REPLANTEJAR
MISSATGE

LANEAMENT
MISSATGE

Eines de comunicació

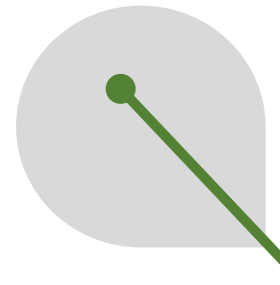
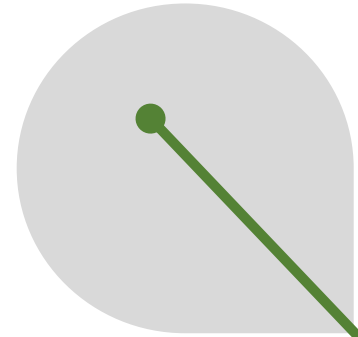
Design thinking

COMUNICACIÓ AMBIENTAL
Like or disagree?

Like or disagree?

envasonvas.cat

Generalitat de Catalunya+Ecoembes+Ecovidrio (2013)

1

Like or disagree?

Valoració quantitativa

- Coses que agraden de la campanya:
  - 22% la música/cançó.
  - 15,1% la cançó enganxa.
  - 12,9% concienciar sobre el reciclatge.
  - 10,6% divertida/alegre.
- Coses que no agraden:
  - 11,9% informació poc clara.
  - 10,6% repetitiva.
  - 7,6% no diuen on van els residus.

**6,99 Valoració
global de la
Campanya 'Envàs
on vas'**

Like or disagree?

Valoració quantitativa

- Impacte de la campanya en els hàbits de la gent:
  - 48,8% sí tindrà més cura a l'hora de separar els residus.
  - 42,3% no, la gent continuarà sense separar.
  - 0,9% la gent reciclarà menys.
- En cas de dubte d'on llençar residus:
  - 42,4% ho llençarien al contenidor gris.
  - 23,8% ho esbrinaria per altres vies.
  - 7,5% consultaria la web "Envàsonvas".

**El 38% dels enquestats
recorden l'eslògan.
Això és poc habitual**

Like or disagree?

Valoració qualitativa

- Impactant? Original? Creatiu? Pesadet?
- Missatge:
  - Positiu: manté consciència + aporta informació nova als recicladors (concepte envàs i productes concrets dubtosos).
  - Negatiu:
    - Confús
    - No facilita la solució, es requereix més esforç (preguntar, consultar web).
    - Replantejament del model i generació de suspicàcies.
  - Target: més dirigit als que ja ho reciclen, perquè ho facin millor. Aquests potser milloren. Els que no reciclaben, seguiran sense fer-ho. L'anunci els dóna més arguments per no fer-ho que per fer-ho.

Like or disagree?

Like or disagree?

Menys cotxes, més salut

Plataforma per la Qualitat de l'Aire (PQA) (2017)

2

Like or disagree?

Menys cotxes, més salut

Like or disagree?

Projecte Sèpia

Científics i pescadors artesanals de l'Escala i l'Empordà (2016)

3

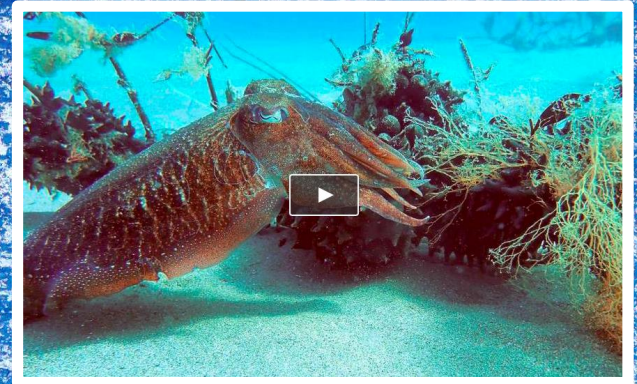
Like or disagree?

Projece Sèpia

CLAUDIA
L'ESCOLA L'ESCULAPI
5è PRIMÀRIA

Like or disagree?

Redueix, recicla, reutilitza, REACCIONA

Generalitat de Catalunya+Ecoembes+Ecovidrio (2017)

4

A Catalunya, encara reciclem
molts menys residus que els que generem.

Like or disagree?

Dius que reciclar els envasos és una pèrdua de temps. Però saps que no fer-ho és una pèrdua de recursos.

Se no hi ha temps per a les restes de no hi ha temps per reciclar. A Catalunya, encara reciclem molts menys residus que els que generem. Un detall: amb els pots reciclats es poden fabricar dispositius com telèfons mòbils, i dispositius de control de qualitat i de seguretat de resultats amb els nostres.

BEATRIX, ALEJETA, BROCIA
REACCIONA
#ReaccionaRecicla

De vegades et preguntes qui hi guanya reciclant el vidre. Encara no saps que ets tu?

Se no hi ha temps per a les restes de no hi ha temps per reciclar. A Catalunya, encara reciclem molts menys residus que els que generem. Un detall: amb els pots reciclats es poden fabricar dispositius com telèfons mòbils, i dispositius de control de qualitat i de seguretat de resultats amb els nostres.

BEATRIX, ALEJETA, BROCIA
REACCIONA
#ReaccionaRecicla

Què esperes per reciclar les restes del teu menjar? Que ens mengi la brossa?

Se no hi ha temps per a les restes de no hi ha temps per reciclar. A Catalunya, encara reciclem molts menys residus que els que generem. Un detall: amb els pots reciclats es poden fabricar dispositius com telèfons mòbils, i dispositius de control de qualitat i de seguretat de resultats amb els nostres.

BEATRIX, ALEJETA, BROCIA
REACCIONA
#ReaccionaRecicla

Dius que el contenidor de paper està molt lluny. Però saps que els efectes de no reciclar estan molt a prop.

Se no hi ha temps per a les restes de no hi ha temps per reciclar. A Catalunya, encara reciclem molts menys residus que els que generem. Un detall: amb els pots reciclats es poden fabricar dispositius com telèfons mòbils, i dispositius de control de qualitat i de seguretat de resultats amb els nostres.

BEATRIX, ALEJETA, BROCIA
REACCIONA
#ReaccionaRecicla

Like or disagree?

- Anunci sensibilitzador més que no pas per explicar com reciclar.
- Dirigit als que no reciclen: Reaccioneu!
- El missatge és clar i impactant i trist.
- Els nens 'obliguen' a canviar hàbits, criden a la responsabilitat i reclamen un futur millor. Però el seu ús tampoc agrada.

**El 3% dels
enquestats
recorden l'eslògan.**

Like or disagree? Catalunya lliure de bosses

Rezero (2007)

5

La campanya CATALUNYA LLIURE DE BOSSES promou l'aplicació d'un impost ecològic de 0'20€ per bossa, com a mecanisme desincentivador d'ús de la bossa de plàstic.

www.residusiconsum.org

Like or disagree?

Catalunya lliure de bosses

Rezero (2007)

En 10 anys hem aconseguit...

- Que una iniciativa catalana **hagi esdevingut internacional**: el 3 de Juliol, Dia Internacional Lliure de Bosses.
- Un **ampli suport** social, municipal, universitari i institucional..
- Que **el Parlament instés al Govern** a fer actuacions per a substituir la distribució gratuïta de bosses de plàstic, com la recent prohibició de la distribució gratuïta de bosses de plàstic.
- **Promoure el debat** entre els diferents agents involucrats a través de la taula de treball del govern que va donar lloc al Pacte per la Bossa
- Disseny de la **Campanya comunicativa de lliure descàrrega** (en català, castellà i anglès)
- La Implicació de **prescriptors populars** (actors, músics, periodistes...).

Like or disagree?

Catalunya lliure de bosses

Rezero (2007)

Like or disagree?

Remenja'mmm

Rezero, Banc de Recursos, Nutrició Sense Fronteres i el grup GSR (2017)

6

Remenja'mmm
Massa bo per llençar-ho

Like or disagree?

Like or disagree?

Like or disagree?

Réduisons nos déchets

7

French Environment and Energy Management Agency (ADEME, 2009)

Like or disagree?

Es im-perfect

Espiguladors

8

es im-perfect

Like or disagree?

es **im-perfect**

Like or disagree?

Like or disagree?

Like or disagree?

Whale

Captain Boomer Collective (2017)

9

Like or disagree?

Like or disagree? Demain, le film (2015)

BANDE ORIGINALE DU FILM DE CYRIL DION ET MÉLANIE LAURENT

DEMAIN

MUSIQUE ORIGINALE DE
FREDRIKA STAHL

CYRIL DION

DEMAIN

UN NOUVEAU MONDE EN MARCHÉ

**PARTOUT DANS LE MONDE,
DES SOLUTIONS EXISTENT.**

D'APRÈS LE FILM DE CYRIL DION ET MÉLANIE LAURENT

DOMAINE DU POSSIBLE
MOÏSES MED

10

Like or disagree?

Campanya trànsit Generalitat 2017 'Víctimes 0'

**El 2015 a Catalunya van morir
261 persones en accidents
de trànsit i l'any passat 231.**

Like or disagree?

Campanya trànsit 'Embrace Life'

Abrazate a la vida

MÉS VÍDEOS

Like or disagree?

1. ADOCTRINAMENT/ SENSIBILITZACIÓ I CONSCIENCIACIÓ
2. VISUALITZACIÓ DEL PROBLEMA I PARTICIPAR DE LA SOLUCIÓ /
PRESSIONAR GOVERN
3. CATASTROFISME I CULPABILITAT
4. PASSAR A L'ACCIÓ / SENSIBILITZACIÓ / IMPACTE SOCIAL I AMBIENTAL
5. PASSAR A L'ACCIÓ / PRESSIÓ SOBRE EL GOVERN / EMPODERAMENT
6. PASSAR A L'ACCIÓ / SECTORS CONCRETS / EINES / INTERMEDIARI
QUE POSSIBILITA UNA NECESSITAT JA EXISTENT/ EMPODERAMENT
7. REDUIR ABANS DE RECICLAR / SER INSOSTENIBLE POT SER MOLEST
TAMBÉ PER A NOSALTRES / EINES
8. PASSAR A L'ACCIÓ / IMPACTE SOCIAL I AMBIENTAL /
EMPODERAMENT
9. ART COM A EDUCADOR I COMUNICADOR / EMOCIONS
10. ESPERANÇA